

TOELICHTING JAARVERSLAG MUSKUS- EN BEVERRATTENBEHEER

COMMISSIE WATERSYSTEEM EN WATERVEILIGHEID WSAM

22 JANUARI 2026

- Deze presentatie is toegezegd door PO Van Dijk in de commissie Watersysteem Waterveiligheid van 23 oktober '25

1.	23.10.25 (WW)	Concept-begroting 2026 en Jaarrekening 2024 GR Muskusrattenbestrijding Noord-Brabant	Toegezegd is om het Jaarverslag Muskusrattenbestrijding te agenderen voor de commissie en de uitvoerders van de regeling uit te nodigen om een toelichtende presentatie te geven.	Van Dijk	Commissie WW eerste helft 2026
----	------------------	---	--	----------	--------------------------------

De **fractie Partij voor de Dieren** vraagt wanneer de verdrinkingsvallen uitgefaseerd worden en of er dit jaar nog antwoord komt op de ingediende motie over verdrinkingsvallen.

Antwoord DB: Portefeuillehouder Van Dijk zegt toe de vragen mee te nemen in de route van het Jaarverslag Muskusrattenbestrijding. Hij zal te zijner tijd de uitvoerders van de regeling uitnodigen voor de commissie om middels een presentatie toelichting te komen geven en bovenstaande vragen – als ook de vragen over de bijvangsten – te beantwoorden.

- Eerder is een vergelijkbare presentatie gegeven in de Commissie Watersysteem op 17 oktober '24

Organisatie Muskus- en
beverattenbeheer

Landelijke strategie

Softwaretool waterschapshuis

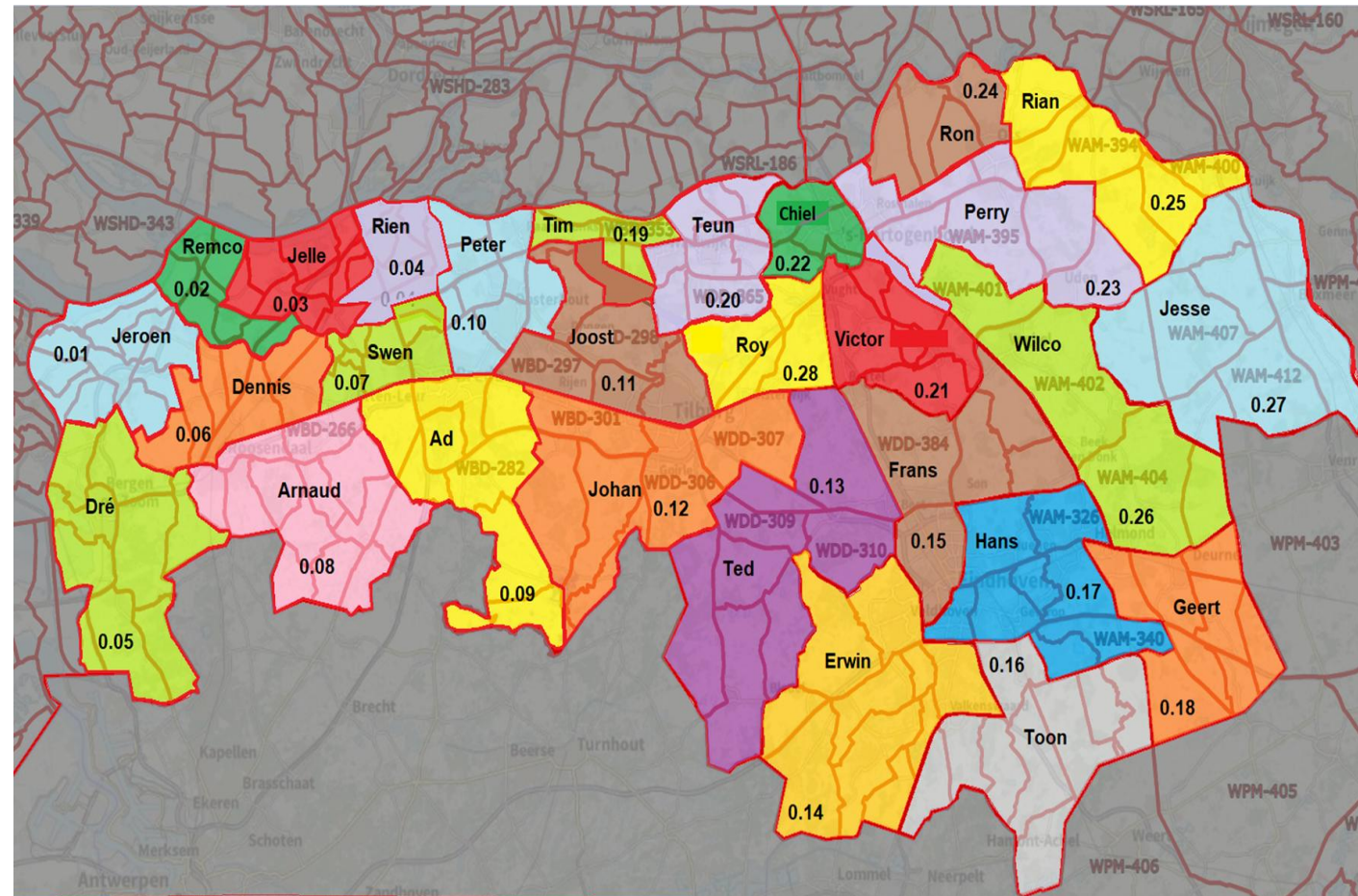
Toelichting jaarverslag Muskus- en
Beverattenbeheer

Resultaten Brabant GR t.o.v. landelijk

Dierenwelzijn en uitdagingen

ORGANISATIE GR BRABANT

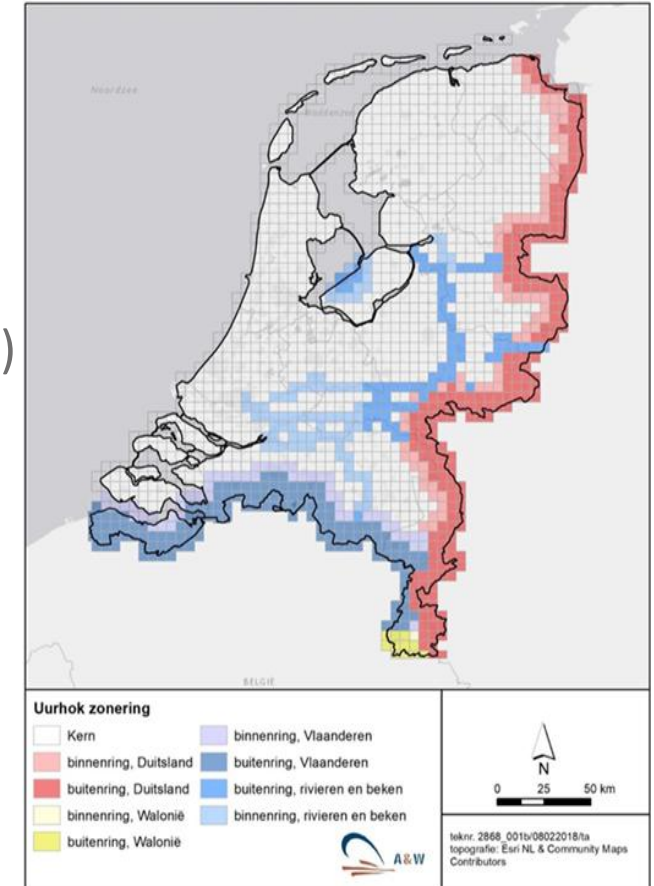
- 31 bestrijders
 - 27 gebieden
- 2 rayonleiders
- 1 teammanager

- Uitrusting: auto, boot, kano, quad, benenwagen, vangmiddelen, smartphone én een goede motivatie!

LANDELIJKE STRATEGIE MUSKUSRAT TERUGDRINGEN TOT AAN LANDSGRENZEN

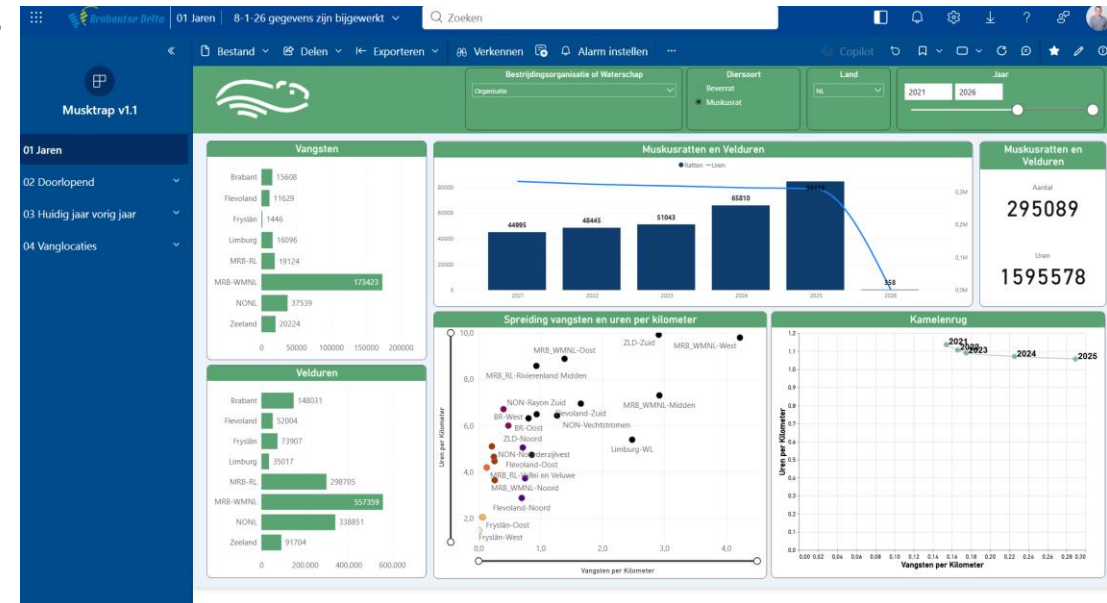
- Besluit ledenvergadering UVW 2019
 - Terugdringen tot de landsgrens (>500 vangsten kerngebied)
 - Kerngebied 10 km tot aan de landsgrens
 - Tot 5 km langs beken en rivieren
 - Brabant 13.000 km oeverlengte Solidariteitsfinanciering (13/24 totale kms)
 - Te realiseren voor 2034
 - Solidariteitsfinanciering 4,3 miljoen Euro
 - 50% Rekenkundig gemiddelde en 50% op basis WOZ-waarde/waterschap
 - 25% 2023-2026
 - 2025 Evaluatie
 - 25% 2027-2030
 - 2029 Evaluatie
 - 50% 2031-2034

Figuur bijlage 3.1. Zonerings van Nederland naar inzet van bestrijding in fase 2, waarmee een begroting van benodigde

SOFTWARETOOL WATERSCHAPSHUIS

- Sinds februari 2025 wordt het landelijke softwarepakket Musktrap gebruikt als opvolger van trAPP (leverancier Enigmatry). De ontwikkeling ervan liep/loopt via HWH.
- De bestrijder in het veld moet allerlei data moet verwerken (o.a. waar welke vangmiddelen en wat daarmee wordt gevangen en de urenbesteding uurhok/(deel)gebied).
- De afspraak voor de gehele Musktrap applicatie is dat de volledige data alleen beschikbaar is voor de landelijke bestrijdingsorganisaties.
- De licenties voor Musktrap lopen via HWH.
- De data uit Musktrap wordt in Power BI omgezet naar managementinfo.

- **Inleiding**

Resultaten en bijzonderheden over het afgelopen jaar GR Brabant tussen de waterschappen De Dommel, Aa & Maas en Brabantse Delta.

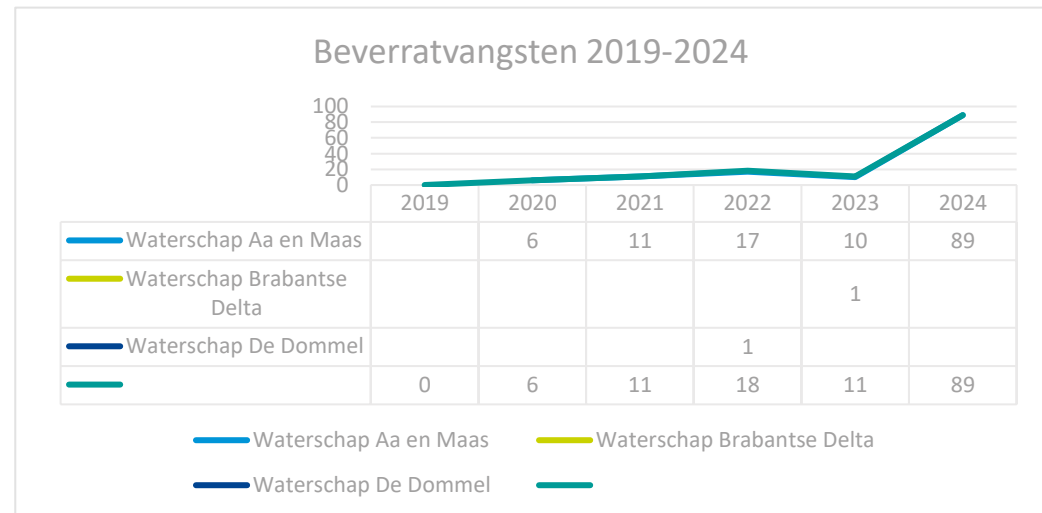
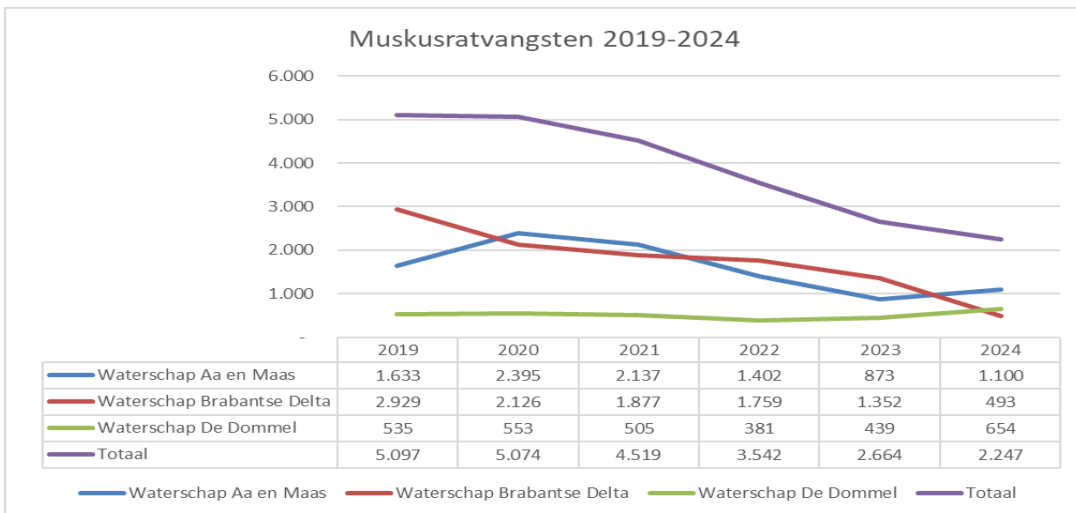
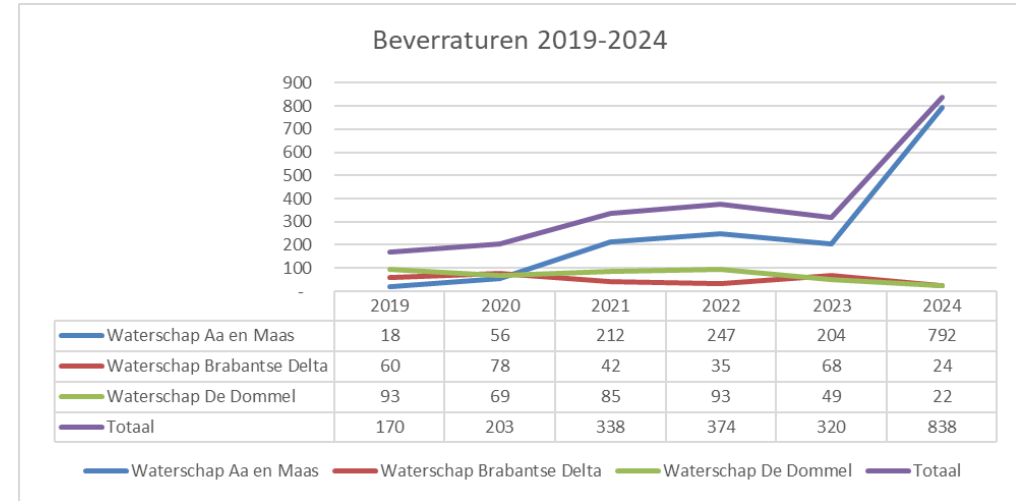
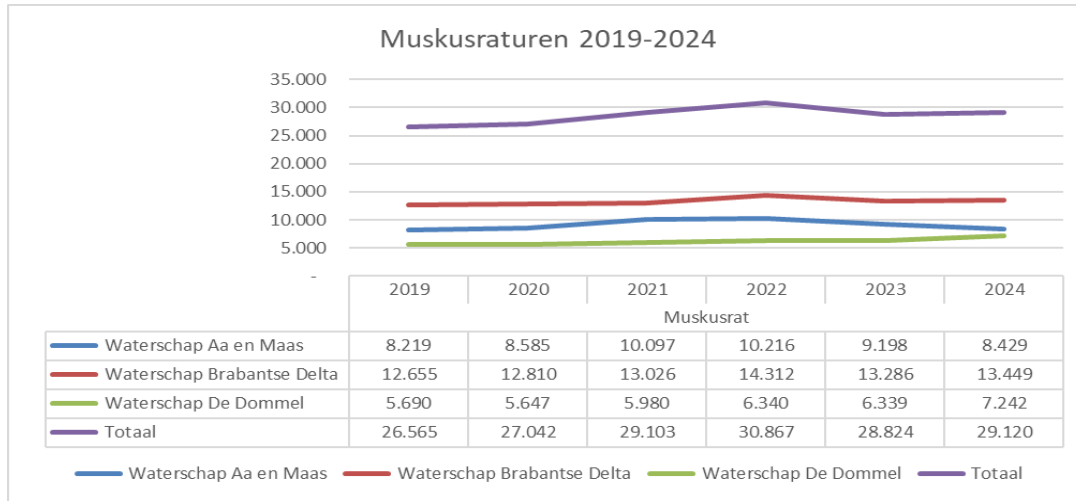
- **Wet- en regelgeving**

Provinciale opdracht en valt onder Wet Natuurbescherming art. 3.18 (2024 Omgevingswet) en de Gedragscode Waterschappen (2019) (2025) met daarvan afgeleid het Ecologisch Werkprotocol Muskus- en Beverrattenbestrijding en de nota Dierenwelzijn Brabantse Delta (29 maart 2022).

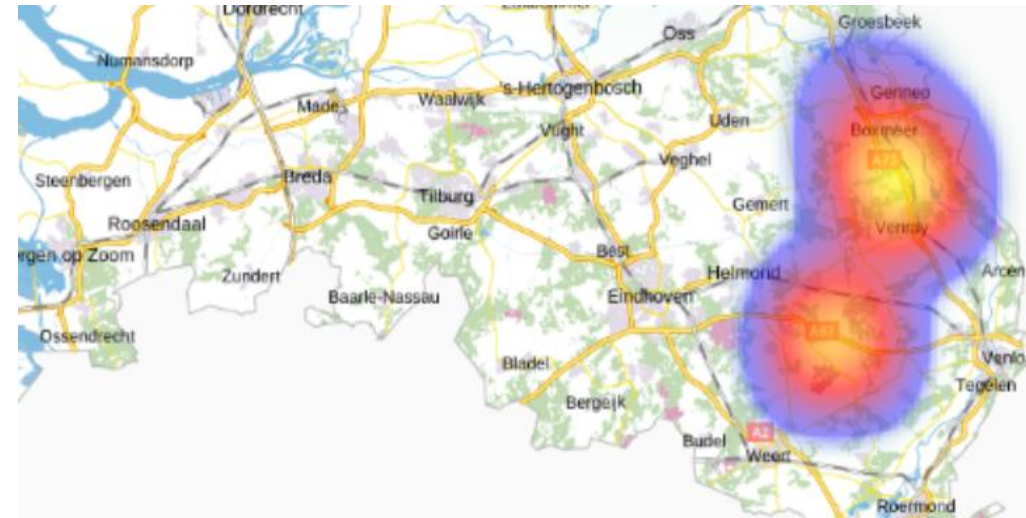
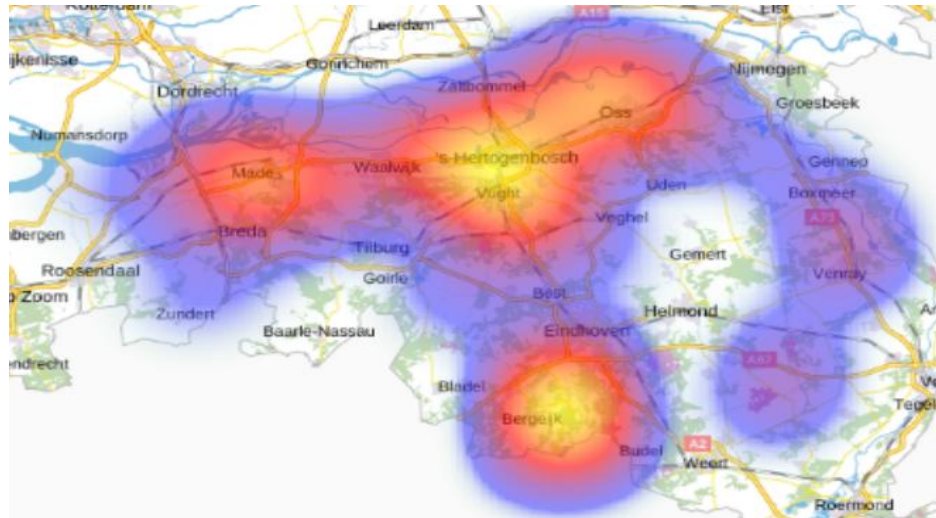
- **Bestrijding instroom grote wateren**

In 2019 door de 21 waterschappen in Nederland strategie vastgesteld “de muskusrat terugdringen tot aan de landsgrens”. De instroom vanuit Duitsland en België én de grote inkomende wateren (waaronder Maas), wordt over een strook van ongeveer 10 kilometer (2 uurhokken á 5 km) bestreden op basis van de landelijke Solderiteitsfinanciering.

- Muskusratvangsten en –velduren Vangsten versus het aantal velduren

- Heatmap muskus- en beverrat
 - Deze geeft weer waar muskus- resp. beverrat het meest gevangen is.

- **Bijvangsten**
 - Ondanks de zorgvuldigheid van werken, worden andere dieren ook gevangen
 - De gerapporteerde dieren zijn dode dieren
 - Levende bijvangst wordt teruggezet.
 - Streven is om ook levende bijvangst te kunnen vermelden
 - Verspreiding soorten
 - (On)gedeed
- **Motie verbetering dierenwelzijn in muskusrattenbeleid (nov '23)**
 - Kosten worden vergoed voor dieren die door dierenopvang worden behandeld a.g.v. vangmiddel + aanvullend bedrag naar rato ter ondersteuning opvang
 - Landelijk bureau-onderzoek naar effecten verdrinkingsval/klemmen
 - Onderzoek naar andere net zo effectieve en efficiënte vangmiddelen als de verdrinkingsval

- **Ondersteuning Limburg**
 - De ondersteuning van Limburg op managementniveau resulteert in minder instroom vanuit Limburg.
- **Ontwikkelingen**
 - eDNA
 - Beveronderzoek hoogwatersituaties (Van Hall Larenstein, UU, Zoogdierenvereniging, AA & Maas en De Dommel)
 - Drone
 - Kooizenders op levend vangende kooien (beeldherkenning)
 - Slimme cameraval
- **Conclusies**
 - Koers i.r.t. strategie.

RESULTATEN BRABANT I.R.T. LANDELIJK

- 21 waterschappen > 8 beheerorganisaties
- Landelijk \Brabant (WSAM, WSAA en WSBD)
 - 2003 300.000 (Brabant 5.000 / 1,7%)
 - 2020 47.500 (Brabant 5.080 / 10,7%)
 - 2024 65.810 (Brabant 2.247 / 3,4%)
- Realisatie kerngebied 2024 in aanloop naar 2034
 - Nederland in 2024 47.099 vangsten / Brabant 582 (1,2%)
 - Nederland 292.000 km oeverlengte; Brabant 24.000 km = 8,2%
 - Kernzone Nederland 227.169 oeverlengte; Brabant 10.933 = 4,8%

NOTA DIERENWELZIJN BRABANTSE DELTA

- Om dierenwelzijn te verantwoorden:
 1. In conflictsituaties met dieren in de natuur wordt er door het waterschap consistent en transparant gehandeld.
 2. Jaarlijks wordt er gerapporteerd over hoe dierenwelzijn binnen het waterschap ervoor staat en kan worden gehandhaafd of verbeterd

UITDAGINGEN

- Dierenwelzijn
- Omgeving(sbewustzijn)
- Ecologische verbindingzones, natuurlijke oevers, natuurlijk beekloopherstel, waterstanden
- Bever en muskusrat
- Rivierkreeft
 - Mogelijke rol muskus- en beverattenbeheer wegvangen tot 70% aanwezige populatie zodat biodiversiteit zich op eigen kracht kan herstellen.

Zijn er nog vragen?